

DAGENS NYHETER.

TORSDAG 7 NOVEMBER 2002

www.dn.se

LÖSNUMMERPRIS 12,- TEL: 08-738 10 00

Priserna på hushållsel fortsätter att stiga

Elbolag varnar för fler kraftiga höjningar senare i vinter.

Ekonomi, C 1

Svenska Bostäder vill ha 150 kronor mer för trea

Men nivån på hyreskraven varierar mellan olika delar av Stockholm.

Stockholm, A 8

Länet lockar stockholmare

Stockholms stad tappar invånare till övriga Stockholms län bland annat på grund av bostadskrisen. Länet har den största folkökningen i Sverige.

Stockholm, A 10

Persson vill prata EMU-omröstning

Under onsdagens partiledardebatt inbjöd statsminister Göran Persson de övriga partiledarna till överläggning den 29 november. Persson vill då diskutera en EMU-omröstning nästa år.

Politik, A 14

USA lanserar resolution om Irak

USA presenterade på onsdagen ett omarbetat förslag till ny FN-resolution om Irak. Med största sannolikhet kommer säkerhetsrådet att rösta om resolutionen i morgon, fredag. Enligt texten får Irak "en sista chans".

Utrikes, A16

Kultur**Vietnamesisk mat bäst på video**

Mat är bäst på video. Det trendriktiga vietnamesiska köket upptäcker man bäst i videobutiken. Filmer som "Doften av grön papaya" och "När solen står som högst" är laddade med måltidsförberedelser och imaginära aromer. Läs tredje delen av kulturredaktionens serie "Matkultur".

Kultur, B 1

"Elektra" besöker flickornas fristad

Ibland är skolan den enda plats där unga flickor får lov att vistas utan uppsikt av far eller bröder. Därför skapades Projekt Elektra, som tar pjäsen "Elektra" till skolor och föreningar för att diskutera "hedersrelaterat förtryck". DN:s Pia Huss har sett föreställningen i Kurdiska riksförbundet i Nacka.

Kultur, B 3

Ekonomi**USA-ränta sänktes mer än väntat**

Den amerikanska centralbanken Federal Reserve sänkte i går kväll styrräntan till rekordlåga 1,25 procent. Räntesänkningen var den tolfte på drygt ett år.

Ekonomi, C 1

"Bäst om Anders Igel går frivilligt"

Att Anders Igel avgår frivilligt ur Telia Soneras styrelse vore den lösning som ger minst antal tappade ansikten. Det skriver DN:s börskrönikör Bengt Carlsson i en analys. Samtidigt står det klart att avtalet mellan Telia och Sonera strider mot EU:s idéer om att förbättra styrelsearbetet.

Ekonomi, C 2

Sport**Rosenvist räddade IFK Göteborg**

Tomas Rosenkvist blev IFK Göteborgs räddande ängel mot Frölunda. Rosenkvist är fostrad i Frölunda. I den första kvalmatchen gjorde han IFK Göteborgs kvitteringsmål till 1-1.

Sport, C 16

Krafttag mot gendopning

Gendopning har skrivits in på nya dopningslistan som Internationella olympiska kommittén släppt. Ett bevis för att IOK fruktar ett missbruk av genteknik.

Sport, C 16

DN. Bostad**Vad gör man åt galna grannar?**

Vad kan man göra när grannen är galen och sprider skräck och sömnbriest i huset? När fallet bollas mellan hyresvärd, socialtjänst och polis. Problemet med psykiskt sjuka hyresgäster som stör grannarna har ökat märkbart sedan psykiatireformen i mitten av 1990-talet.

Bostad, B 9

Ledare**»Bo Lundgren säger sig vilja bli de arbetandes talesman och hämtar inspiration från farfar som var fackföreningsman.«****DN.se****Din egen tv-guide**

DN.se berättar vad som är på tv just nu. Du kan också göra en egen tv-tablå baserad på ditt kanalutbud och dina intressen.

www.dn.se/tv

Följ dagens nyheter på nätet

09.00 Ams: arbetslöshet oktober
11.00 Hovrättsdom efter militär dödsolycka i Karlskrona 1999
12.00 Securitas presenterar niomånadersrapport
13.45 ECB lämnar räntebesked
17.00 Ishockey, Karjala Cup: Tjeckien-Sverige

Vaccinet en välsignelse. Barntandläkare Greta Forssell hade hand om alla särskolebarn i Göteborg och hon minns med fasa den tid då mässling och andra barnsjukdomar härjade. Hon har svårt att förstå dem som väljer att inte vaccinera sina barn.

FOTO: SARA MAC KEY

Vaccin ger inte autism

Misstankarna om allvarliga risker med trippelvaccin för barn är ogrundade, visar stor studie.

DET KOMBINATIONSVACCIN mot mässling, påssjuka och röda hund som ges till barn orsakar inte autism visar den största undersökningen som hittills gjorts i

ämnet. Över en halv miljon barn har ingått i den danska studien. Misstanken att MPR-vaccin skulle kunna orsaka autism väcktes av en brittisk barnläka-

re för fyra år sedan. Sedan dess har antalet barn som inte vaccinerats stigit kraftigt i Sverige. Barntandläkaren Greta Forssell, 94 år, minns hur det var

förr, innan vaccinerarna kom. - Jag förstår inte hur folk vägar låta bli att vaccinera sina barn nu när möjligheten finns. Sverige, A 6

EU stöder privat vinimport

VARJE SVENSK SKA kunna importera sitt vin själv. Regeln att beställningar måste gå genom Systembolaget strider mot EU-rätten. Det hävdar EU-kommissionären Frits Bolkestein. I ett brev till regeringen skriver han att den svenska alkohollagstiftningen utgör ett handelshinder. Experter på EU-rätt anser att Sverige kan tvingas att ge upp sina restriktioner. Sverige, A 7

Smak av Italien

Ett besök på Slow Foods stora mat- och smakmessa i Turin i Italien har inspirerat matsidan till höstmat på italienska. Doppta till exempel selleri, paprika och förvällad savojkål i het olja med smak av sardeller och vitlök, "bagna cauda". Mat och Dryck, B 20

Carlsson får spela alla roller

DE DAGLIGA INKÖPEN i livsmedelsaffären kan förvandlas till en allt annat än rutinmässig handling. Det sker i alla fall i teaterpjäsen "I kassan" som har premiär i dag, torsdag, på Brunnsgratan Fyra i Stockholm. Regidebutanten Anna Pettersson valde att arbeta med den enda skådespelaren Elisabet Carlsson, som svettas med nio olika roller. Kultur, B 4

Uppsagd lurad på pensionen

BARBRO LINNÉR känner sig grundlurad. Under alla år fick lönekraven stå tillbaka för pensionsförmånerna. Sedan fick hon sparken och förlorar pensionsrätten - i hennes fall rätt att gå i pension från 55 års ålder. Hur många statsanställda som på det här sättet förlorar rätten att få gå i så kallad villkorad pension vet man inte. Ekonomi, C 4

Tre gripna för spioneri på Ericsson

Misstanke om brott mot rikets säkerhet. Militära radarsystem möjligt mål.

TRE SVENSKA medborgare har gripits för grovt spioneri mot telekomjätten Ericsson. Hemlig information ska ha lämnats till en utländsk underrättelsetjänst. Ericsson och Säpo är mycket förtagna om detaljerna kring den känsliga affären.

De tre gripna, som är eller har varit anställda på Ericsson, är på sannolika skäl misstänkta för

grovt spioneri alternativt grovt företagsspioneri. Grovt spioneri är ett brott mot rikets säkerhet. Därför är det inte troligt att misstankarna handlar om att de ska ha lämnat ut uppgifter om Ericssons mobiltelefonsystem, utan det kan handla om att komma åt kunskap om Ericssons militära radarsystem. Sverige, A 5

Hög SL-chef får sparken

"Klottrets fiende nummer ett" misstänks för att ha skaffat sig egen vinning vid upphandling.

KJELL HULTMAN, trygghetsansvarig på SL, har fått sparken. Han kommer att polisanmälas av SL:s styrelse för trolöshet mot huvudman och brott mot upphandlingsförfordningen. Det finns också misstanke om privatekonomisk vinning.

Som anställd på SL:s kontraktshuset har Kjell Hultman tagit del av upphandlingen

av väktare och annan personal. Enligt uppgift har Kjell Hultman lämnat information som varit till skada för SL i det arbetet, och han har därmed kunnat göra egen ekonomisk vinning.

Kjell Hultman har utmålats som "klottrets fiende nummer ett". Han har vid flera tillfällen utsatts för hot. Stockholm, A 9

Upproret inom s sprider sig

DET INTERNA UPPRORET inom socialdemokratins fortsätter med nya turer. I dag angriper sju tunga socialdemokratiska kommunstyrelseordförande regeringens växande toppstyrning av kommunerna. Det grundlagsfästa kommunala självstyret har förvandlats till en kullis under Göran Perssons regeringstid, skriver de på DN Debatt. Debatt, A 4

STATSMINISTER Göran Persson är mycket bekymrad över diskussionen om migrationsminister Jan O Karlssons EU-pension och uppmanar honom att snabbt lösa frågan. Politik, A 13

"Anorexi beror på samhället"

DET ÄR INTE idrottens fel att sportstjärnor drabbas av anorexi. Samhällets ideal ligger bakom.

Det säger flera av landets största stjärnor med anledning av att Tina Nordlund tvingats sluta med fotbollen.

- Jag vet många tjejer som tycker att de är feta och gnäller på sig själva, säger friidrottens Carolina Klüft.

- Det är ju det förvrängda kvinnoidealens fel, inte tjejernas.

Tina Nordlunds sjukdom innebär att svensk damidrott har tappat fyra av sina största profiler på ett år. Sport, C 15

Storseger för republikanerna

FOTO: JAMIE FRANCIS/AP

Republikanerna gick starkt framåt i det amerikanska kongress- och guvernörsvalet och stärker därmed greppet om USA:s inrikes- och utrikespolitik. En av segerherrarna var president George W Bushs bror Jeb, som enkelt vann guvernörsposten i den viktiga staten Florida. Utrikes, A 16

På stan i dag: Bokhandlaren i Kabul. Journalisten Åsne Seijerstad berättar om sin bok • När Roffe gått. Feministkabaret på Scen Gavelius • A 19

INSIDOR
Debatt, A 4
Ekonomi, C 1-5
Familj, B 16
Kultur, B 1-5
Ledare, A 2

Läsarnas DN, A 19
NoN, A 18
Politik, A 13-14
Radio/tv, B 18-19
Serier, B 18
Sport, C 14-16

Stockholm, A 10-12
Sverige, A 5-9
Utrikes, A 16-17
Vädret, A 20

ANNONSER
Bostad, Bo 2
Båtar, C 9
Familjeannonser, B 17
Företag, marknad, C 12
Företagsöverl., C 12

Kungörelser, C 13
Köp & Sälj, B 6
Lokaler, C 12
Motor, C 9
Nöjen, B 7
Resor, B 7

Yrkes- & Hantverks hjälp, C 13

VÄDER, A 20
Längst i väster mulet och regn. I öster molnigt, men uppehåll. Mellan 3 och 5 plusgrader.

Kombinationsvaccin

Vaccinering mot mässling, påssjuka och röda hund saknar samband med autism. Det visar en stor dansk studie som publiceras i dag. 94-åriga Greta Forssell minns hur hennes små patienter skadades för livet av följsjukdomar till de vanliga barnsjukdomarna.

Vaccin orsakar inte autism

Kombinationsvaccin mot mässling, påssjuka och röda hund har inget som helst samband med autism.

Det visar den i särklass största och mest välgjorda undersökning som har gjorts i ämnet.

DANSKA FORSKARE har undersökt samtliga barn som fötts i landet mellan 1991 och 1998 – totalt 537 303.

– Vår studie är ett kraftfullt bevis mot hypotesen att MPR-vaccin skulle orsaka autism, säger epidemiologen Kreesten Madsen vid Danmarks epide-

miologcentrum vid Århus universitet. Han har varit ledare för studien, som publiceras i dagens nummer av The New England Journal of Medicine.

Av de över en halv miljon undersökta danska barnen blev 82 procent vaccinerade. 18 procent av dem blev inte vaccinerade.

TOTALT FICK 738 av barnen en autistisk diagnos. Andelen autistiska barn var precis lika hög i den vaccinerade gruppen som i den ovaccinerade.

Forskarna kunde inte hitta

Vetenskap

Redaktör: Karin Bojs
karin.bojs@dn.se
08-7381239

någon ansamling av autism vid någon viss tidpunkt efter MPR-vaccinet.

– Om det skulle ha funnits ett samband, skulle man ha förväntat sig en topp av autismfall efter vaccinationen, säger Kreesten Madsen.

Misstanken att MPR-vaccin skulle kunna orsaka autism väcktes för fyra år sedan. Då

publicerade den brittiska barnläkaren Andrew Wakefield en artikel i medicintidskriften Lancet som handlade om tolv utvecklingsstörda barn, varav nio med diagnosen autism. Hos åtta av barnen ansåg föräldrarna att det fanns ett samband mellan MPR-vaccinet och barnens första tecken på hjärnskada.

WAKEFIELDS STUDIE har sedan fått mycket stor uppmärksamhet i medierna och anförts som ett bevis på att MPR-vaccin gör mer skada än nytta.

Vaccinationsfrekvensen

bland svenska barn har gått kraftigt nedåt sedan artikeln publicerades. I Katarina och Sofia församling på Söder i Stockholm är vaccinationsgraden allra lägst: omkring 75 procent enligt den senaste statistiken.

En del föräldrar avstår från den allmänna vaccinationen eftersom de anser att barnen mår bättre av att vaccineras lite senare.

Men de danska forskarna kunde inte se någon ökad risk för autism hos barn som vaccinerats tidigare än andra.

Karin Bojs

”Många blev skadade för livet”

Greta Forssell, 94, minns med fasa hur barnsjukdomar som mässling, röda hund och påssjuka skördade sina offer innan vaccinet kom.

I sitt arbete som barntandläkare i Göteborg hade hon hand om alla särskolebarn i staden.

MÅNGA AV HENNES små patienter hade blivit skadade för livet av följsjukdomar som hjärnhinneinflammation.

– Många av de döva barnen hade haft mässling eller röda hund eller påssjuka.

Greta Forssell är upprörd över den senaste tidens växande ovilja att vaccinera barnen mot dessa sjukdomar.

– Vi sa på den tiden att en tredjedel av särskolebarnen hade ärftliga sjukdomar, en tredjedel var förlossningsskadade och en tredjedel var skadade av barnsjukdomar. Jag frågade ju aldrig, men ibland hände det att mammorna lätta- de sitt hjärta.

– Jag minns särskilt en pojke som var tio år när han kom till mig första gången. Det var egentligen en frisk och kraftig pojke. Mamman sa ”han har inte alltid varit så här”. Och så berättade hon om den eftermiddag när de plötsligt såg att det var något konstigt med

berättade hon om och Greta middag när de plötsligt såg att det var något konstigt med hans blick och upptäckte att han inte kunde röra på huvudet.

- Han hade varit svårt sjuk i mässlingen och de trodde att han var på bättringsvägen. När de kom upp till barnsjukhuset med pojken och han undersöktes av läkare hörde mamman för första gången ordet hjärnhinneinflammation. Några veckor senare fick hon gå upp till lärarinnan och hämta sin sons skrivböcker. Då grät mamman. Pojken hade varit en av de bästa eleverna i klassen.

- Det var mässlingen det.

GRETA FORSSELL växte upp i en tid när man var rädd för infektionssjukdomar.

Kamrater och släktingar drabbades av tbc eller lungsot som det kallades då, difteri och polio. Sjukdomar som på intet sätt är utrotade, men som i den rika delen av världen hålls i schack med allmän vaccinering.

- Barnförlamning var min barndoms spöke. Jag minns en kamrat som försvann i flera månader när vi var i tolvårsåldern. Han var alldeles krokig när han kom tillbaka på kryckor, men strålande stolt och glad. "Ser ni att jag kan gå", sa han. Vi barn stod där och tittade på honom, alldeles förskräckta.

DEN SISTA polioepidemin i Sverige inträffade 1954. Den drabbade både barn och unga vuxna.

- Sjukhusen var överfulla. Duktiga idrottsmän låg plötsligt helförlamade i respirator, nygifta med livet framför sig

Minns skräcken. Greta Forssell kommer ihåg hur det var innan MPR-vaccinet kom. Många barn blev skadade för livet av mässling, påssjuka och röda hund. I spegeln syns dottern Ingrid Aringer.

FOTO: SARA MAC KEY

blev sjuka och skadade för all framtid, säger Greta Forssell.

När poliovaccinet kom 1955 var det inget som helst motstånd mot allmän vaccinering.

- Hela stan stod i kö för att få de välsignade sprutorna, minns Greta Forssell. Unga och gamla, fattiga och rika - alla visste ju vad det handlade om. De hade sett förödelsen.

Greta Forssell läser en dikt av Erik Axel Karlfeldt, "Min guddotter", om hans lilla Anna som dog i difteri.

- Litteraturen överflödar av barn som dött av infektionssjukdomar före vaccinationens inträde. Jag förstår inte hur folk vågar låta bli att vaccinera sina barn nu när möjligheten finns.

I Sverige har andelen vacci-

nerade i vissa områden sjunkit till en farligt låg nivå där risken för epidemier bedöms överhängande av smittskyddsläkare.

I Italien utbröt i våras en mässlingepidemi då 24 000 insjuknade, flera barn dog och ett hundratal drabbades av svåra följsjukdomar.

- Vi har en ö där vi har varit skyddade hittills, mycket tack

vare att så gott som alla barn vaccinerats, säger Greta Forssell.

- Jag tror inte att folk har klart för sig hur farligt det är att ge sig ut i världen ovaccinerad. Tänk bara på alla ungdomar som tågluffar.

Gunilla Eldh
gunilla.eldh@dn.se
08-738 24 65

Karin Bojs: Greta kunde vittna om de sjuka barnen

På 1970-talet var det mycket farligare att vara barn i Sverige – på den tiden dog ett par hundra barn i olyckor varje år.

Man fick även sjukdomar som röda hund, påssjuka och mässling. Jag minns tydligt hur otäck mässlingen var. De röda utslagen. Den höga febern. Hur väldigt sjuk jag var under ett par veckor. Hur stora delar av ett sommarlov förstördes.

Dock klarade jag mig från mässlingen utan bestående men. Inte alla hade sådan tur.

En som kunde vittna om sjukdomens framfart var Greta Forssell. Hon skulle ha varit 109 år om hon hade levat i dag. Det gör hon inte längre. Men för femton år sedan berättade hon för DN:s läsare.

Jag var chef för DN:s vetenskapsredaktion på den tiden, och tog emot telefonsamtalet. Det var från Gretas dotter. Hon sa att Greta ville ställa upp i tidningen.

Greta Forssell, som då var 94 år, hade jobbat som barntandläkare i Göteborg, och varit ansvarig för alla särskolebarn. Alltså barn med så svåra hjärnskador att de inte kunde gå i vanlig skola. Nu hade hon förstätt av mediernas rapportering att det finns föräldrar som frivilligt avstår från att vaccinera sina barn. Det tyckte hon var obegripligt. Obegripligt och farligt.

Medicinreportern Gunilla Eldh åkte hem till Greta och gjorde en intervju. Det blev mycket stark läsning.

Greta läste en dikt av Erik Axel Karlfeldt om hans lilla guddotter Anna som dog i difteri. Hon berättade om en tolvårig klasskamrat som försvann från skolan i flera månader och kom tillbaka alldeles krokig, på kryckor, tacksam över att han över huvud taget kunde gå. Han hade drabbats av barnförlamning, eller polio som vi säger i dag.

Den sista epidemin av polio i Sverige inträffade 1954.

”Sjukhusen var överfulla. Duktiga idrottsmän låg plötsligt helförlamade i respirator. Nygifta med livet framför sig blev sjuka och skadade för all framtid”, berättade Greta.

År 1955 kom vaccinet mot polio, och folk stod i kö för att få ”de välsignade sprutorna”, som Greta uttryckte saken.

Hon och hennes kolleger uppskattade att ungefär en tredjedel av barnen i särskolan hade fått sin hjärna förstörd av ärftliga sjukdomar. I en tredjedel av fallen handlade det om förlossningsskador.

En tredjedel av fallen berodde på barnsjukdomarna. Även röda hund och påssjuka ledde till hjärnskadade foster och hjärnhinneinflammation hos barn. Men värst var mässling.

Särskilt mindes hon en pojke som var tio år när han kom till henne första gången. Det var egentligen en frisk och kraftig pojke. Mamman berättade om den eftermiddag när de plötsligt såg att det var något konstigt med hans blick och upptäckte att han inte kunde röra på huvudet.

”Han hade varit svårt sjuk i mässlingen och de trodde att han var på bättringsvägen. När de kom upp till barnsjukhuset med pojken och han undersöktes av läkare hörde mamman för första

gången ordet hjärnhinneinflammation. Några veckor senare fick hon gå upp till lärarinnan och hämta sin sons skrivböcker. Då grät mamman.”

Pojken hade varit en av de bästa eleverna i klassen.

”Det var mässlingen det”, konstaterade Greta.

I hela världen dör numera mindre än hundra tusen barn om året av mässling. Tack vare vaccin har antalet döda minskat dramatiskt sedan 1980-talet. Då dog omkring 2,6 miljoner per år.

Motståndare till vaccin anför ofta att förhållandevis få dör av mässling. Det är i och för sig korrekt, om man tycker att ett barn av femtusen är lite.

Dövhet och hjärnskador är mycket vanligare än dödsfall.

Vår 94-åriga Greta lyckades få den bilden att tränga igenom.

Karin Bojs